

Bilag A - Rammeaftale om strategisk partnerskab

Udbud af strategiske partnerskaber

RAMMEAFTALE FOR STRATEGISK PARTNERSKAB

Vedrørende portefølje [beskrivelse]

Mellem

Byggeri København

Nyropsgade 1

1602 København V

CVR nr. 64 94 22 12

(Herefter benævnt ”Bygherren”)

og

Part 2

Adresse

Post nr. by

CVR nr. xxx

(herefter benævnt ”Den Strategiske Partner”

eller ”DSP”)

er herefter hver for sig benævnt ”Part” og i fællesskab benævnt ”Parterne”.

Parterne har efter gennemførelse af EU udbud i henhold til udbudsloven indgået et strategisk partnerskab med henblik på etablering af et længerevarende tillidsbaseret samarbejde om planlægning, projektering og udførelse af en række byggeprojekter.

1. Definitioner

- a. Ved **Aftalen** forstås denne rammeaftale med tilhørende bilag som anført i bilagsfortegnelsen og eventuelle senere allonger.
- b. Ved **Aftaleperioden** forstås Aftalens varighed fra ikrafttræden til ophør.

- c. Ved **Aftaleseddel** forstås den projektspecifikke aftale, jf. pkt. 12, som Parterne indgår for hvert enkelt Projekt ved udfyldelse af **bilag 8**.
- d. Ved **Anlægsbevilling** forstås bevilling vedtaget af Borgerrepræsentationen navnlig ved en af to årlige budgetforhandlinger. Bevillingen omfatter gennemførelse af et specifikt byggeprojekt.
- e. Ved [**Basisorganisation**] forstås den organisation, som DSP stiller til rådighed for det løbende samarbejde og afklaring generelt jf. pkt. 4.1 og specifikt på aftaletrin 0 vedrørende det enkelte Projekt samt deltagelse i SP Styregruppen og SP Operational ledelse
- f. Ved **Bevillingsgrundlag** forstås det grundlag, hvorpå der politisk træffes beslutning om at tildele økonomiske midler til et konkret Projekt.
- g. Ved **Bestiller** forstås såvel Københavns Kommunes 7 fagforvaltninger som Københavns Ejendomme & Indkøb (KEID), når der foretages bestillinger hos Bygherren.
- h. Ved **Byggeri København (ByK)** forstås Københavns Kommunes bygherreenhed, der forestår en række byggeprojekter. Byggeri København er organisatorisk placeret under Økonomiforvaltningen.
- i. Ved **Dækningsbidrag** forstås det salær (fortjeneste) som DSP konkret og opgjort på beløb – beregnet efter den fastsatte Dækningsbidragsprocent – tillægges Håndværkerudgifterne opgjort efter pkt. 13.8.
- j. Ved **Dækningsbidragsprocent** forstås det procentuelle tillæg til Håndværkerudgifterne beregnet efter pkt. 13.8 og i henhold til Tilbudslistens pkt. 1 (**bilag B**).
- k. Ved **Entreprisenummen** forstås samtlige de udgifter der skal afholdes til gennemførelse af Projektet fra indgåelse af aftaletrin 3, grupperet som (i) Håndværkerudgifter, (ii) Dækningsbidrag, (iii) Intern teknisk rådgivning og (iv) vejrligsbestemte vinterforanstaltninger.
- l. Ved **Fast pris** forstås den pris, der fremkommer ved en kumulation af priserne for de i Entreprisenummen indeholdte ydelser/poster.

- m. Ved **Forpligtende Underleverandører** forstås de underentreprenører, underleverandører og/eller underrådgivere til DSP, der i forbindelse med prækvalifikation har underskrevet støtterklæring.
 - n. Ved **Håndværkerudgifter** forstås de efter pkt. 13.8 opgjorte udgifter som også omfatter byggeplads og årtidsbestemte vinterforanstaltninger.
 - o. Ved **Intern teknisk rådgivning** forstås al rådgivning der på Aftaletrin 3 er nødvendig for at gennemføre Projektet, og som omfatter, men ikke er begrænset til myndighedsprojektering, hovedprojektering, fagtilsyn og byggestyring.
 - p. Ved **Planlægningsbevilling** forstås bevilling vedtaget af Borgerrepræsentationen navnlig ved en af to årlige budgetforhandlinger. Bevillingen omfatter udførelse af idéoplæg, tekniske forundersøgelser samt byggeprogram for et givent byggeprojekt.
 - q. Ved **Projekt** forstås et konkret bygge- eller anlægsarbejde, som Bygherren i henhold til Københavns Kommunes interne organisering skal administrere og/eller udføre. Projektet omfatter principielt alle byggeriets faser, fra ide til mangelafhjælpning, men kan variere fra Projekt til Projekt.
 - r. Ved **Projektspecifikation** forstås en samlebetegnelse for den detaljering af Projektet og de ydelser, der indgår under aftaletrin 1 og 2, og som er en del af aftalegrundlaget for det pågældende Projekt, jf. pkt. 12.1.
- 1.1 For byggeretlige definitioner og fagtermer henvises til ABR 89 (**bilag 3**) samt ABT 93 med tilføjelser og afvigelser (**bilag 4**). For andre definitioner og nærmere beskrivelser henvises desuden til opgavebeskrivelsen (**bilag 2**).
- 2. Parterne**
- 2.1 Bygherren består ultimativt af Københavns Kommune og samtlige forvaltninger og institutioner, der indgår direkte eller indirekte i Københavns Kommunes organisation, herunder institutioner, som er underlagt Københavns Kommunes bevillinger. Københavns Kommune er en kompleks

bygherreorganisation, hvilket forudsætter, at DSP har de nødvendige kompetencer til at indgå i komplekse organisatoriske sammenhænge, hvor rettidig og relevant kommunikation er afgørende. Oplysninger om Bygherrens organisation fremgår af **bilag 5** med **underbilag 5a-5f**.

- 2.2 I forbindelse med opfyldelsen af denne Aftale er Bygherren (og dermed DSP's aftalepart) imidlertid udelukkende Byggeri København (ByK), der således er enebemyndiget til at administrere Aftalen, indgå supplerende aftaler under Aftalen, foretage ændringer m.v.
- 2.3 Bygherren kan vælge at lade forskellige aktører og kompetencer repræsentere sig eller yde rådgivning under det strategiske partnerskab. DSP er i den forbindelse forpligtet til at samarbejde med de pågældende, som Bygherren måtte have udpeget.
- 2.4 Bygherren samarbejder i en bestiller/udfører-relation med Bestillerne af Projekter, der kan være både Københavns Kommunes 7 fagforvaltninger og Københavns Ejendomme & Indkøb (KEID), om gennemførelse af de byggeprojekter, der som følge af Københavns Kommunes organisering og opgavefordeling skal gennemføres via Byggeri København. Samarbejdet mellem Byggeri København og fagforvaltningerne og KEID som Bestillere af byggeprojekter er reguleret i en "partnerskabsaftale" (**bilag 5d**).
- 2.5 Herudover samarbejder Bygherren særskilt med KEID, der er i øvrigt er Københavns Kommunes bygningsejer og driftsherre. Samarbejdet mellem Byggeri København og KEID vedrørende bl.a. inddragelse af driftshensyn og overlevering af byggeriet til bygningsejeren er ligeledes reguleret i en "partnerskabsaftale" (**bilag 5e**).
- 2.6 Københavns Kommunes byggeprojekter opnår som udgangspunkt finansiering i forbindelse med de politiske forhandlinger, der aktuelt foregår ved enten budgetvedtagelsen i efteråret eller ved omfordeling af uforbrugte midler i foråret. Illustration af det politiske årshjul fremgår af **bilag 5c**. Projekterne kan imidlertid aktualiseres på ethvert tidspunkt i løbet af året.
- 2.7 Bygherrens prokura i de enkelte Projekter er underlagt de rammebetingelser, som følger af partnerskabsaftalerne, jf. pkt. 2.4 og 2.5, bevillingsgrundlaget, bestillers opdragsbeskrivelse ("bestillingen") samt de særegne vilkår, der fx kan være i forbindelse med Projekter med stor politisk bevågenhed.

- 2.8 Bygherren administrerer de enkelte Projekter overfor Bestiller på baggrund af en fasemodel (**bilag 5f**), der blandt andet angiver byggesagens faser, milepæle og leverancer i forholdet mellem Bygherren og Bestiller.
- 2.9 DSP skal i forbindelse med gennemførelsen af det strategiske partnerskab medvirke aktivt til, at Byggeri København opfylder sine forpligtelser efter ”partnerskabsaftalerne” overfor henholdsvis fagforvaltningerne og Københavns Ejendomme & Indkøb.
- 2.10 DSP er et [her indsættes en beskrivelse af DSP selskabs-/konsortiekonstruktion samt Forpligtende Underleverandører].
- 2.11 DSP indgår i samarbejdet med Bygherren med henblik på at supplere Bygherrens organisation, ressourcer og kompetencer bedst muligt i forhold til eksekvering af porteføljen og opfyldelsen af de i det strategiske samarbejde og i det enkelte Projekt fastsatte mål. DSP påtager sig i den forbindelse en forpligtelse til at sikre, at viden til gavn for det strategiske partnerskab løbende overføres mellem DSP og Bygherrens organisation.

3. Aftalens formål og målsætninger

- 3.1 Denne Aftale danner rammerne og regulerer vilkårene for det strategiske partnerskab mellem Parterne vedrørende planlægning, projektering og gennemførelse af en portefølje af Projekter, jf. nærmere under pkt. 7.
- 3.2 Formålet med det strategiske partnerskab er at opfylde Bygherrens behov for udførelse af Projekter inden for de til enhver tid gældende politiske rammebetingelser, som Bygherren er underlagt.
- 3.3 Det er Parternes fælles målsætning, at det strategiske partnerskab skal sikre optimal udnyttelse af Parternes ressourcer og kompetencer, med henblik på at udføre Projekter, der svarer til eller overgår de krav til kvalitet, tid og økonomi, som fastsættes for det enkelte Projekt, og hvor udvikling og innovation indgår som en kvalitativ forudsætning i såvel de konkrete Projekter som for det strategiske partnerskab som helhed.
- 3.4 DSP ønsker med det strategiske partnerskab at opfylde Bygherrens kvalitative, økonomiske og tidsmæssig mål bedst muligt inden for den til rådigg-

hed værende økonomi, og vil under hele samarbejdet søge arbejdet tilrettelagt, indkøb foretaget og arbejder udført på den for Bygherren mest gunstige måde.

- 3.5 Det strategiske partnerskab indgås som en rammeaftale af 4 års varighed, hvor de enkelte Projekter kan igangsættes ved underskrift på Aftalesedlen, indtil udløbet af rammeaftalen, med den konsekvens at de enkelte Projekter og Parternes forpligtelser i henhold til Aftalen løber indtil deres afslutning i henhold til det konkrete Projekt.

4. Samarbejdsform og fælles mål

- 4.1 Parterne er enige om, at det strategiske partnerskab anvender de for etablering, vedligeholdelse og udvikling af det tillidsbaserede samarbejde nødvendige værktøjer, som parterne i fællesskab identificerer og fastlægger i forbindelse med indgåelse af Aftalen og den efterfølgende gennemførelse af det strategiske samarbejde. Værktøjerne kan bestå af fælles uddannelse af personale, workshops, brug af facilitatorer etc, og inddrager i relevant omfang best practice fra partnering, Integrated Projekt Delivery, Lean Konstruktion m.v. på en måde, der mindst svarer til det af DSP tilbudte.

- 4.2 Aftalen er indgået med henblik på:

- At sikre billigere og bedre byggeri og færre forsinkelser i eksekvering af Bygherrens Projekter.
- At øge budgetsikkerheden ved brug af en gennemsigtig økonomimodel, inddragelse af relevante rådgiver- og entreprenørkompetencer i planlægningsarbejdet, øget brug af entreprenørens kalkulationer i de tidlige planlægningsfaser, samt at prioritere økonomisk fordelagtige løsninger.
- At overføre viden om gode processer og løsninger mellem Projekterne ved at arbejde på tværs af Projekterne og fokusere indsatsen der, hvor behov og potentialer er størst.
- At arbejde målrettet med etablering og vedligeholdelse af en tillidsbaseret samarbejdskultur, således at Projekternes ressourcer kan flyttes fra unødige proces- og transaktionsaktiviteter til aktiviteter, der skaber værdi for Projekterne.

- At udvikle løsninger, der imødekommer behovene hos alle involverede (win-win tilgang).
- At udvikle Projekter, som har stor gentagelseeffekt, samtidig med at de kan tilpasse sig den lokale kontekst og de stedspecifikke forhold.
- At evaluere det strategiske samarbejde, det projektnære samarbejde og de enkelte projekters resultater løbende.
- At udarbejde og vedligeholde en økonomisk benchmarking-model i samarbejde med SP Styregruppen, der skal ligge inden for rammerne af det af DSP tilbudte.
- At løse uenigheder hurtigt og på lavest mulige niveau, således at beko-stelige voldgiftssager undgås i videst muligt omfang.

4.3 De enkelte Projekter gennemføres i henhold til konkret Aftaleseddel, hvori økonomi, kvalitet, funktionalitet og tid i forbindelse med Projektets gennemførelse fastlægges.

5. Aftalegrundlaget

5.1 Aftalegrundlaget for det strategiske partnerskab udgøres af følgende dokumenter:

- Denne Aftale med eventuelle tillæg
- DSP's endelige og bindende tilbud af [xx], jf. **bilag 1**
- Bygherrens udbudsmateriale af 10. juni 2016 med senere ændringer
- ABR 89, jf. **bilag 3**
- ABT 93 med tilføjelser og fravigelser, jf. **bilag 4**

5.2 Herudover omfatter Aftalen en række bilag til brug for udførelsen af de enkelte Projekter. DSP anerkender, at **bilag 5 - 7** og **bilag 10 – 28** kan være genstand for lejlighedsvis revisioner, ligesom **bilag 8** og **bilag 9** er dokumenter, der tilpasses det enkelte Projekt, og som derfor i konsekvens heraf indholdsmæssigt varierer fra Projekt til Projekt. I øvrigt kan bilagene generelt være genstand for ændring, såfremt Parterne i fællesskab finder det formålstjenligt, og det ikke ændrer ved Aftalens grundlæggende elementer.

- 5.3 Parterne kan ikke støtte ret på forhandlinger, mødeindhold m.v., der ligger forud for afgivelsen af endeligt og bindende tilbud, jf. **bilag 1.**
- 5.4 Parterne er enige om, at eventuelle uklarheder i aftalegrundlaget ikke må føre til uenigheder og ansvarsforflygtigelse, og bekræfter således Parternes gensidige ansvar og forpligtelse over for den anden Part i forhold til at søge uklarheder afklaret og uenigheder bilagt.
- 5.5 Hvis en bestemmelse i Aftalen tilsidesættes som ugyldig, skal Aftalen i øvrigt opretholdes, og den ugyldige bestemmelse erstattes med en gyldig bestemmelse, der i sit indhold ligger så tæt på den ugyldige bestemmelse, som det er muligt.

6. Aftaleperioden

- 6.1 Aftaleperioden løber indtil udgangen af år 2020, hvorefter den ophører. Aftalen omfatter alle Projekter, for hvilke der – i forbindelse med Projektets start – underskrives Aftaleseddel inden udgangen af år 2020.

7. Aftalens genstand

- 7.1 Aftalen omfatter Bygherrens Projekter indenfor [portefølje - indsættes konkret.].
- 7.2 De konkrete Projekter er af Bygherren OPP screenet, der indgås Aftaleseddel i henhold til pkt. 12.
- 7.3 Bygherren har en intention om at realisere porteføljen i henhold til Aftalen i videst muligt omfang, om end under forudsætning af, at de politiske og administrative beslutninger, der er nødvendige for realisering af de enkelte Projekter, træffes. Bygherren tager ved sin beslutning om igangsætning af de enkelte Projekter hensyn til Parternes ressourcer, Projekternes egnethed og det strategiske partnerskabs kadence, produktivitet og modenhed.
- 7.4 DSP er ikke forpligtet til at påtage sig et Projekt, hvis DSP undtagelsesvist på grund af kapacitetsmangel ikke kan løfte opgaven. DSP skal i så fald, på Bygherrens anmodning, redegøre for og dokumentere den konkrete kapacitetsmangel, der begrundes at Projektet ikke forsvarligt kan eksekveres i det strategiske partnerskab. Desuden skal DSP, efter nærmere aftale med Bygherren, foretage tilpasninger af sin organisation, hvis det er nødvendigt

for fremadrettet at kunne imødekomme Bygherrens behov for kapacitet i det strategiske partnerskab.

- 7.5 Såfremt Bygherren ønsker at inddrage igangværende projekter i det strategiske partnerskab, uanset hvilken fase det konkrete projekt måtte befinde sig i, bistår DSP med rådgivning med henblik på en afklaring af, hvorvidt det pågældende projekt kan indgå i det strategiske partnerskab. Såfremt Parterne konstaterer, at et givent projekt er egnet til at blive gennemført i det strategiske partnerskab, tilrettelægger Parterne gennemførelsen af projektet i overensstemmelse med Aftalen og med de tilpasninger i f.eks. aftaletrinnene, jf. pkt. 12, som måtte være nødvendige.

8. [Organisering

Parterne etablerer en samarbejdsorganisation, der er inddelt i følgende ledelsesniveauer:

- 8.1 SP Styregruppe (indgår i Basisorganisationen):

- 8.1.1 Den overordnede ledelse af det strategiske partnerskab varetages af en **SP Styregruppe**, der består af repræsentanter for:

- Bygherre [xx]
- DSP [xx]

- 8.1.2 SP Styregruppen har følgende primære funktioner:

- Strategisk ledelse
- Beslutning om ændring af målsætninger, organisering og processer
- Beslutning om aktivering af aftaletrin 0 for nye Projekter
- Beslutning om væsentlige ændringer i Projekterne
- Fastsættelse af overordnede mål for det enkelte Projekts økonomi, tid og bidrag til det strategiske partnerskabs overordnede målsætninger
- Evaluering af det strategiske partnerskab præstation og funktion
- Niveau 3 i det strategiske partnerskabs konfliktløsningstrappe, jf. pkt. 32.3

- 8.1.3 Parterne er berettigede til at medtage rådgivere til SP Styregruppemøder. Parterne skal orientere den anden Part, såfremt der medtages rådgivere.

8.1.4 SP Styregruppen eller udvalgte medlemmer heraf afholder løbende fastlagte møder med en frekvens på et møde hver 2.-3. uge, hvor viden deles, og der sker en drøftelse af de overordnede målsætninger, overordnede processer og eventuelle udfordringer, herunder samarbejds mæssige.

8.1.5 Hver Part er til enhver tid berettiget til at anmode om, at der afholdes et SP Styregruppemøde, f.eks. hvis der startes et nyt Projekt.

8.2 SP Operationel ledelse (indgår i Basisorganisationen):

8.2.1 Den daglige ledelse af det strategiske partnerskab varetages af en **SP Operationel ledelse**, der består af repræsentanter for:

- Bygherre [xx]
- DSP [xx]

8.2.2 Den SP Operationelle ledelse har følgende primære funktioner:

- Porteføljestyling
- Ledelse i forhold til projektgrupperne
- Afholdelse og facilitering af SP Styregruppens møder
- Niveau 2 i det strategiske partnerskabs konfliktløsningstrappe, jf. pkt. 32.3
- At sikre forankring af den tilbudte vidensdeling

8.2.3 Den SP operationelle ledelse eller udvalgte medlemmer heraf afholder ca. 1-2 gange om måneden fastlagte møder, hvor dagligdags udfordringer opfanges, og hvor innovation og udvikling forankres, og hvor der med udgangspunkt i det økonomiske benchmarking værktøj sikres løbende effektivisering og forbedring af samarbejdet.

8.3 Byggeprojekterne

8.3.1 For hvert Projekt nedsættes en **Projektgruppe**, som bemannes af en/flere projektleder/e fra ByK samt mindst en/flere projekteringsleder/e og/eller byggeleder/e fra DSP.

8.3.2 De enkelte Projektgrupper har følgende primære funktioner:

- Gennemførelse af Projekterne
- Opfyldelse af projektspecifikke målsætninger

- Aktiv deltagelse i udvikling og innovation såvel tværgående som i de enkelte Projekter]

9. Medarbejdere

- 9.1 Som følge af samarbejdets karakter, forpligter Parterne sig til i videst mulige omfang at fastholde og udvikle medarbejderne inden for det strategiske partnerskab, således at medarbejdersammensætningen i SP Styregruppen, den SP Operationelle ledelse og Projektgrupperne, jf. pkt. 8, samt øvrige nøglemedarbejdere, så vidt muligt er stabilt tilknyttet det strategiske partnerskab.
- 9.2 Parterne bekræfter samtidig deres fælles forpligtelse til at sikre, at det strategiske partnerskab, herunder Projekterne, bemannes med medarbejdere, der besidder de for det tillidsbaserede samarbejde nødvendige forudsætninger og kompetencer, herunder er samarbejdsorienterede og kan arbejde efter fælles mål. Parterne påser, at medarbejderne har modtaget den nødvendige undervisning og træning i at arbejde i det strategiske partnerskab.
- 9.3 Konstaterer Parterne, at en medarbejder – uanset ansættelse hos Bygherren eller DSP – ikke virker til gavn for det strategiske partnerskab, er Parterne forpligtet til at rejse problemstillingen på det relevante niveau i det strategiske partnerskab.
- 9.4 Udskiftning af nøglepersoner, uanset om det er i Basisorganisation eller i det konkrete Projekt, kan alene ske, hvis udskiftningen er sagligt begrundet, og hvis den nye medarbejder som minimum besidder tilsvarende, relevante kvalifikationer, som gældende for den forrige medarbejder. Såfremt DSP bliver nødsaget til at udskifte nøglepersoner, skal den nye medarbejder forelægges Bygherren, som herefter har adgang til at komme med indsigelser mod den pågældende medarbejder. Hvis der fremkommer berettigede indsigelser, skal en ny medarbejder bringes i forslag af DSP.

10. [Parternes konkrete ydelser/arbejdsopgaver]

- 10.1 Det er Parternes fælles opgave at sikre, at der gennemføres en målrettet og effektiv arbejdsproces og foretages projektoptimering med udgangspunkt i en klar arbejdsdeling.

- 10.2 DSP er forpligtet til at deltage i det generelle samarbejde , SP Styregrupper, SP Operation ledelse og Projektgrupper samt afklaring på Aftaletrin 0 uden særskilt vederlag.
- 10.3 DSP er forpligtet til gennem hele aftaleperioden at stille sin [Basisorganisation] til rådighed for Bygherren uden at modtage særskilt vederlag herfor. Basisorganisationen varetager styring og ledelse samt bidrager med input, innovations- og forbedringsforslag, når en konkret eller generel situation giver anledning hertil.
- 10.4 DSP og Bygherren foretager i fællesskab i aftaleperioden den nødvendige op- og nedjustering af bemanningen i basisorganisationen, så den til enhver tid modsvarer det aktuelle antal Projekter.
- 10.5 Bygherrens ansvar og ledelse omfatter følgende:
- Arealfastlæggelse
 - Budgetgodkendelser
 - Betalinger
 - Grund
 - Finansielle undersøgelser og godkendelse
 - Ændringer
- 10.6 DSP's ansvar og ledelse omfatter, men er ikke begrænset til, følgende:
- Opfyldelse af Projektets målsætninger, herunder især aflevering til aftalt tid inden for den aftalte økonomiske ramme og i den aftalte kvalitet
 - Projektledelse
 - Teknisk rådgivning og projektering, herunder udarbejdelse af oplæg, definerings af funktionskrav m.v.
 - Undersøgelse af plan- og andre lovgivningsmæssige forhold der påvirker Projektet
 - Projektoptimering
 - Kvalitetssikring
 - Indkøb af materialer m.v.
 - Udførelse
 - Tilsyn
 - Miljø, arbejdsmiljø og sikkerhed- og sundhedskoordinering
 - Mangeludbedring

11. Commissioning

- 11.1 Bygherren har i samarbejde med KEID som bygningsejer og driftsherre udviklet en proces kaldet *Byggeri til Drift (BtD)*, der overordnet har til formål at inddrage driftshensyn i projekteringen og sikre overgangen fra byggeri til drift. Således er BtD-processen udviklet ud fra samme tankegang som commissioning. Som del af paradigmet for BtD indgår KEID's bygherrestandard for bygningsautomatik, der indeholder krav om performance test for udvalgte tekniske anlæg.
- 11.2 BtD processen stiller en række værktøjer til rådighed for DSP, Bygherren og KEID, der skal anvendes i forbindelse med de enkelte Projekter, herunder KEID's driftsspecifikation (logbog for indarbejdelse af driftshensyn i projekteringen), dagsordener og referatskabeloner m.v., jf. aktuel version af BtD aftalen mellem Bygherren og KEID, med tilhørende processkema og mødeoversigt (**bilag 21**).
- 11.3 Såfremt Bygherren vurderer, at der i konkrete Projekter skal indgå yderligere commissioning ved ekstern rådgiver, bistår DSP efter nærmere aftale i processen. Tilsvarende kan Bygherren og DSP i fællesskab udvikle standarder for commissioning, der er tilpasset den måde, hvorpå Projekterne gennemføres i det strategiske partnerskab. DSP's bistand skal beskrives i Aftalesedlen for det omhandlede Projekt.

12. [Aftaletrin]

- 12.1 Af hensyn til den kommunale beslutningsproces, inddragelse af Bestillere, budgettering, bevilling og økonomisk styring afklares og gennemføres alle Projekter i følgende aftaletrin, idet opnåelse af henholdsvis Planlægningsbevilling og Anlægsbevilling er styrende for ydelserne under de respektive aftaletrin, jf. Projektprocessen beskrevet i bilag 6, der illustrerer sammenhængen mellem bevillingsprocesserne og de øvrige processer i de konkrete Projekter.

Aftaletrinnene er opdelt som følger:

Aftaletrin:

- 0: Behovsafklaring
- 1: Planlægning

- 2: Forslag
- 3: Projektering, udførelse og aflevering

Parterne kan i de enkelte Projekter komprimere aftaletrinene, herunder de leverancer, der er indeholdt på de enkelte aftaletrin, såfremt det viser sig hensigtsmæssigt, f.eks. som et led i at optimere eksekveringen af små og/eller simple Projekter. På samme måde kan Bygherren vælge at lade aftaletrin udgå, f.eks. som følge af, at et givent Projekt ”overtages” fra en anden rådgiver eller entreprenør eller lignende, jf. pkt. 7.5

De respektive aftaletrin er i øvrigt dynamiske, forstået på den måde, at de efter Parternes aftale kan tilpasses i løbet af aftaleperioden, såfremt det stemmer bedre overens med Parternes samarbejde i praksis.

På tværs af aftaletrinene skal DSP, i det omfang, der indgås aftaler med Bygherren vedrørende konkret specificerede opgaver, levere rådgivning og entrepriseydelser. Sådanne konkrete aftaler skal altid indgås indenfor rammerne af denne Aftale, og ydelserne skal budgetteres og afregnes i overensstemmelse med bestemmelserne om prissætning, jf. pkt. 13.

Under aftaletrin 0-2 detaljerer Parterne projektets elementer og leverancer i en Projektspecifikation, der består af følgende:

- Projektgruppe, jf. pkt. 8.3.1
- Projektbeskrivelse
- Målsætninger for det enkelte projekt
- Ydelsesbeskrivelse for rådgivningsydelserne
- Økonomisk ramme for rådgivningsydelserne

Projektspecifikationen er dynamisk og tilpasses det aktuelle aftaletrin, således at den altid er opdateret med det formål at sikre, at der mellem Parterne er enighed om rammerne og vilkår for det konkrete Projekt. I aftaletrin 3 overgår Projektet til ABT 93, og Projektspecifikationen finder herefter ikke anvendelse, medmindre andet konkret aftales mellem Parterne.

12.1.1 Aftaletrin 0 - Behovsafklaring:

Kontraktuelt på aftaletrin 0:

Der indgås som udgangspunkt ikke Aftaleseddel i forbindelse med DSP's ydelser på aftaletrin 0, og det er således denne Aftale alene, der danner den kontraktuelle baggrund for ydelserne på aftaletrin 0.

Aktiviteter på aftaletrin 0:

DSP's Basisorganisation vurderer, hvorledes Bestillers behov kan afklares nærmere i planlægningsfasen og udarbejder budget, honorarforslag og tidsplan for planlægningsfasens arbejder, samt evt. en kortfattet beskrivelse heraf.

Leverancer på aftaletrin 0:

På aftaletrin 0 udarbejder DSP et specificeret honoraroverslag for DSP's leverancer under aftaletrin 1, omfattende planlægning. Honorarforslaget skal indeholde beskrivelser og kalkulationer, hvorunder honorarforslaget skal baseres på timeforbrug fordelt på relevante medarbejderkategorier- og ydelser.

Honorarforslaget skal være udarbejdet af Parterne på baggrund af udkast fra DSP. Honorarforslaget skal være overordnet omend indeholde ovennævnte kalkulationer samt procesbeskrivelse og en tidsplan, ligesom det skal være egnet til at indgå direkte i Bygherrens bevillingsprocesser.

Med udgangspunkt i det af DSP udarbejdede – og af Bygherren godkendte – honorarforslag fastsættes en bindende økonomisk ramme til brug for Planlægningsbevillingsindstilling. Indstillingen skal være modtaget hos Bestiller senest 10 dage fra Bygherren har modtaget henvendelse fra Bestiller. Derfor forventes en prioriteret og fokuseret indsats fra DSP med henblik på levering heraf inden for fristen.

Afregning på aftaletrin 0:

DSP's indsats på dette aftaletrin udføres - med mindre andet er aftalt konkret - af Basisorganisationen uden særskilt vederlag. Arbejdet forventes imidlertid ikke væsentligt at overstige den indsats, der sædvanligvis må ydes i forbindelse med tilbudsafgivelse og behovsafklaring i projekter, hvor der ikke udbetales tilbudsvederlag. Arbejdet forventes konkret at omfatte:

- Vurdering af omfang af arbejder i planlægningsfasen
- Gennemgang af Kvalificeret Behovsbeskrivelse
- Besigtigelse af bygning eller grund
- Deltagelse i et til to møder med Bygherren
- Udarbejdelse af honorarforslag m.v., herunder specifikation og prissætning af diverse tekniske forundersøgelser, til indsættelse i Bygherrens bilag til planlægningsbevillingsnotat.

12.1.2 Aftaletrin 1 – Planlægning:

Kontraktuelt på aftaletrin 1:

Inden for rammerne af Planlægningsbevillingen udfyldes Aftalesedlens trin 1.

Aktiviteter på aftaletrin 1:

Aftaletrin 1 omfatter undersøgelser og udarbejdelse af et byggeprogram, som er så tilstrækkeligt beskrivende, at det kan danne grundlag for indhentelse af en Anlægsbevilling, og som overholder de funktionskrav, som er oplyst af Bygherren for det pågældende Projekt samt overholder myndighedskrav.

Leverancer på aftaletrin 1:

DSP's indsats på aftaletrin 1 omfatter alle de ydelser, som er nødvendige for, at Bygherren kan opnå Anlægsbevilling. Det betyder, at der skal tilvejebringes en tilstrækkelig detaljeret beskrivelse af byggeri, tidsplan og økonomi, hvilket navnlig omfatter følgende delydelser:

- Tekniske undersøgelser og rapportering til brug for prissætning mv.
- Ideoplæg til drøftelse med Bestiller og Bygherre
- Byggeprogram
- Tidsplan for projektering og udførelse
- Tidsplan for overdragelse til Bestiller inklusiv eventuel genhusning og/etapeopdeling
- Specificeret budget for projekteringsomkostninger til og med projektforslag
- Specificeret budget for projekteringsomkostninger efter projektforslag
- Specificeret budget for byggeomkostninger omfattende alle ydelser herunder myndighedsprojekt, byggeledelse, fagtilsyn og projektopfølgning mv.
- Risikovurdering

Alle ovennævnte leverancer skal udføres, således at de kan indgå direkte i Bygherrens bevillingsprocesser og i overensstemmelse med de beskrivelser, som er indeholdt i DSP's tilbud.

Omfanget af de ydelser der skal leveres, fremgår af Aftalesedlen med henvisning til en Projektspecifik ydelsesbeskrivelse (**bilag 9**, som er indikativt for Bygherrens forventning til indholdet af rådgivningsydelserne), hvori der også tages stilling til spørgsmål om projektgranskning m.v.

På baggrund af ovenstående leverancer fastsættes den samlede økonomiske ramme omfattende henholdsvis aftaletrin 2 og 3 af Bygherren og DSP i fællesskab. Rammen skal kunne danne baggrund for indstilling om Anlægsbevilling.

Afregning på aftaletrin 1:

DSP afregnes efter medgået tid, jf. pkt. 13 og inden for det i Aftalesedlen, aftaletrin 1, maksimerede honorar.

12.1.3 Aftaletrin 2 – Forslag og prissætning:

Kontraktuelt på aftaletrin 2:

Inden for den i Anlægsbevillingen afsatte bindende økonomiske ramme bekræfter Parterne skiftet til Aftalesedlens trin 2.

Aktiviteter på aftaletrin 2:

Aftaletrin 2 omfatter dialog om det konkrete Projekt samt udførelse den rådgivningsmæssige ydelser, der er nødvendig for at gennemføre de leverancer, der er beskrevet nedenfor.

Leverancer på aftaletrin 2:

- Dispositionsforslag
- Projektforslag
- Prissætning for Projektets gennemførelse

Entreprisesum:

Frem til og med og umiddelbart efter projektforslag, og inden for den bindende økonomiske ramme fastlagt under aftaletrin 1, fastlægges Entrepri- sesummen mellem Parterne på grundlag af indstilling fra DSP og i over- ensstemmelse med principperne for projektøkonomien, jf. pkt. 13.

Afregning på aftaletrin 2:

DSP afregnes efter medgået tid, jf. pkt. 13, og inden for det i Aftalesedlen, aftaletrin 1, maksimerede honorar.

Medgået tid afregnes efter de tilbudte timesatser, således som disse fremgår af den i tilbuddet (Bilag 1) udfyldte Tilbudsliste pkt. 1 (**bilag B**).

12.1.4 Aftaletrin 3 – Projektering, udførelse og aflevering:

Kontraktuelt på aftaletrin 3:

Parterne bekræfter skiftet til Aftalesedlens trin 3, som svarer til en totalentreprisekontrakt på de vilkår, der er beskrevet i nærværende Aftale og i øvrigt i henhold til ABT 93 med tilføjelse og fravigelser, jf. **bilag 4**. Aftalesedlens trin 3 skal indeholde en klar opgørelse af Entreprisesummen samt et Dækningsbidrag, således som det er opgjort under aftaletrin 2 og med den opdeling, der er beskrevet i pkt. 13.7.

Aktiviteter på aftaletrin 3:

Aftaletrin 3 omfatter opførelse af Projektet herunder rådgivning, som bl.a. omfatter udarbejdelse af myndighedsprojekt, hovedprojekt, fagtilsyn og byggestyring samt udførelsen af selve byggeriet. Det er under dette aftaletrin i det hele DSP's ansvar og risiko, at byggeriet kan opføres til den aftalte Entreprisesum.

Leverancer på aftaletrin 3:

DSP udfører efter en nærmere aftalt tidsplan Projektet herunder omfattende myndighedsprojekt, hovedprojekt og håndværksmæssige ydelser inkluderende byggeplads og vinterforanstaltninger. Heri indgår følgende:

- As built og DV
- Ibrugtagningstilladelse
- Dokumentation for overholdelse af BtD
- Deltagelse i afleveringsforretning
- Deltagelse i 1-årsgennemgang
- Deltagelse i 5-årsgennemgang (med KEjd)
- Mangeludbedring
- Byggeregnskab

Afregning på aftaletrin 3:

Fast pris, der afregnes i rater i overensstemmelse med Aftalesedlen, aftaletrin 3, jf. pkt. 12.1.4.

12.2 Uafhængigt af de respektive aftaletrin, skal Bygherren godkende samtlige leverancer under hvert aftaletrin.

13. [Projektøkonomi]

- 13.1 Nærværende afsnit indeholder en beskrivelse af økonomien i det enkelte Projekt, herunder hvorledes vederlaget til DSP beregnes, jf. også pkt. 14 om åbne bøger.
- 13.2 Det konkrete Projekts samlede økonomi indeholder nedenstående under litra a) - e) oplyste elementer, idet de nævnte elementer i udgangspunktet omfatter den fulde vederlæggelse til DSP, jf. dog pkt. 13.5. I det omfang en ydelse ikke er specifikt nævnt, skal den betragtes som værende omfattet af Dækningsbidraget, jf. pkt. 13.8.
- a) Rådgivning i aftaletrin 1 og 2, som afregnes efter medgået tid i henhold til Tilbudslistens pkt. 1 (**bilag B**), jf. pkt. 13.3
 - b) Håndværkerudgifter, der beregnes efter pkt. 13.8 og Tilbudslistens pkt. 1 (**bilag B**).
 - c) Dækningsbidrag, der beregnes på baggrund af den tilbudte Dækningsbidragsprocent efter Tilbudslistens pkt. 1 (**bilag B**), jf. pkt. 13.9.
 - d) Intern teknisk rådgivning, der beregnes på baggrund af den tilbudte procentsats efter Tilbudslistens pkt. 1 (**bilag B**), jf. pkt. 13.10
 - e) Vejrligsbestemte vinterforanstaltninger, der beregnes efter den i 13.11
- 13.3 Ydelser under aftaletrin 1 og 2 samt tilkøbte ydelser afregnes for så vidt det angår rådgivning efter de tilbudte timesatser i i Tilbudslistens afsnit 1.1 (**bilag B**) og for så vidt det angår Håndværkerydelser i overensstemmelse med pkt. 13.8, 13.9 og 13.11..
- 13.4 Ydelserne nævnt i pkt. 13.2, litra a) – e) afregnes efter de i litreringen angivne punkter.

- 13.5 Ydelser under aftaletrin 3, som (i) ikke er indeholdt i pkt. 13.2, litra a) - e) ovenfor, (ii) som ikke er omfattet af Tilbudslisten (**bilag B**), (iii) , prissættes efter V&S til enhver tid gældende bruttoprisbøger uden salær, inklusiv tilbudt tillæg/fradrag, eller de prissættes efter den ydelse på Tilbudslisten (**bilag B**) som ligner den konkrete ydelse mest muligt. Der tillægges ikke administrationstillæg eller andre tillæg, som ikke er nævnt i Aftalen, uanset om arbejdet udføres af DSP selv eller i Underentreprise.
- 13.6 Alle omkostninger skal kunne rummes inden for den bindende økonomiske ramme, der er fastsat i Aftalesedlen, aftaletrin 3.
- 13.7 Entreprisensummen opgøres som summen af henholdsvis (i) Håndværkerudgifter, (ii) Dækningsbidrag, (iii) Intern teknisk rådgivning og (iv) vejrligsbestemte vinterforanstaltninger.
- 13.8 Håndværkerudgifterne prissættes som følger:
- i. V&S til enhver tid gældende bruttoprisbøger uden salær, inklusiv tilbudt tillæg/fradrag i henhold til DSP's tilbud, jf. Tilbudslistens pkt. 1 (**bilag B**), og/eller
 - ii. Tilbudspris efter udbud.

Opgørelsesmetoden for Håndværkerudgifterne kan kombineres i det konkrete Projekt.

Håndværkerudgifterne skal til brug for prissætningen opgøres som fagentrepriser.

Ad. i:

Udgangspunktet for prissætning er V&S til enhver tid gældende bruttoprisbøger uden salær, inklusiv tilbudt tillæg/fradrag i henhold til DSP's tilbud, jf. Tilbudslistens pkt. 1 (**bilag B**).

Bygherren er således berettiget til at kræve Projektet udført af DSP ved beregning baseret på V&S' prisbøger, medmindre DSP dokumenterer, at V&S prisbøger i det konkrete tilfælde angiver priser, som ligger væsentligt under markedsprisen.

I prissætningen skal være indeholdt alle tillæg, herunder omkostningstillæg, omkostninger til kørsel og anden transport, kontorhold, m.v.

Prisen omfatter desuden sædvanlige service og driftsaftaler, som måtte være knyttet til de omhandlede ydelser.

Ad. ii:

Prissættes Projektet, eller dele heraf, ikke af DSP efter V&S' prisbøger på , skal DSP afholde udbud/indhente tilbud efter de for kommuner gældende udbudsregler efter en fuldmagtsmodel, for DSP's regning og på sædvanlige vilkår. DSP kan i så fald ikke selv byde på opgaven.

Førelse af en eventuel klagesag forestås af Bygherren, men udgifter forbundet med sagen afholdes ultimativt af DSP, såfremt der ikke gives medhold i sagen, medmindre DSP kan godtgøre, at DSP ikke kan bebrejdes sagens udfald. DSP er forpligtet til at bistå i sagen med fremskaffelse af oplysninger, dokumentation m.v.

13.9 Dækningsbidraget opgøres og fastlåses på baggrund af prissætningen af Håndværkerudgifterne og af de vejrligsbestemte vinterforanstaltninger i henhold til den tilbudte Dækningsbidragsprocent efter Tilbudslistens pkt. 1.

13.10 Intern teknisk rådgivning omfatter al rådgivning der er nødvendig for at gennemføre Projektet, herunder men ikke begrænset til; myndighedsprojektering, hovedprojektering, fagtilsyn og byggestyring. Rådgivningen beregnes og fastlåses efter den tilbudte procentsats efter Tilbudslistens pkt. 1.

Ved prissætningen af den Interne tekniske rådgivning forudsættes, at arbejdet udføres i fagentreprise. Såfremt flere entrepriser slås sammen foretages et forholdsmæssigt nedslag i Dækningsbidragsprocenten, som aftales nærmere mellem parterne på Aftaletrin 2.

13.11 Vinterforanstaltninger fordeles på henholdsvis årstidsbestemte og vejrligsbestemte vinterforanstaltninger.

Årstidsbestemte foranstaltninger er indeholdt i prissætningen nævnt i 13.8.

De vejrligsbestemte foranstaltninger for Projekter, hvor der efter den aftalte tidsplan skal udføres arbejde i vinterperioden, prissættes til henholdsvis 1 pct. af de estimerede Håndværkerudgifter (renovering og ombygning) og 1,5 pct. af de estimerede Håndværkerudgifter (Nybyggeri) r opgjort i overensstemmelse med pkt. 13.8

DSP har som følge af betalingen en fulde risiko for omkostninger som følge af vinter og vejrlig.

13.12 Der er fuld åbenhed om økonomien, jf. pkt. 14, og Parterne har en ufravigelig målsætning om at sikre, at økonomien holdes inden for budgetrammen. Parterne vil løbende søge at optimere økonomien med henblik på at opnå en øget indtjening/besparelse for alle Parter.

13.13 Betalingsbetingelser

Betaling skal ske i overensstemmelse med Bygherrens til enhver tid værende betalingsbetingelser (**bilag 29**).

13.14 Fastpriscirkulæret

Projektets aftaletrin 3 udføres i henhold til tid- og pris cirkulæret, jf. cirkulære nr. 174 af 10. oktober 1991 om fast pris og tid som ændret ved cirkulære nr. 9784 af 28. november 2003.

Fastprisperioden udløber 12 måneder efter datoen for underskrift af Aftalesedlens trin 3, hvorefter der sker regulering i overensstemmelse med cirkulæret efter Danmarks Statistiks ”Bygeomkostningsindeks for boliger”.

14. [Åbne bøger]

14.1 Det er et gennemgående princip for det strategiske partnerskab, at der arbejdes med ”åbne bøger”. Formålet hermed er at sikre overholdelse af Bygherrens samlede økonomi i det enkelte Projekt, uanset om ydelsen konkret leveres af Bygherren selv, f.eks. bygherreleverancer og bygherreprådgivning. Dette formål skal iagttages under samtlige aftaletrin.

14.2 DSP's økonomi i Projektet skal således være baseret på et åbent kalkulationssystem og være fuldstændig transparent og tilgængelig for Bygherren. DSP skal i den forbindelse sikre, at ethvert indkøb og enhver beregning til brug for Projektet specificeres, herunder fordeles på materialer, risiko m.v., hvor det måtte være relevant.

14.3 Forpligtelsen til at sikre transparens og overholde princippet om åbne bøger finder tilsvarende anvendelse på DSP's eventuelle underentreprenører

og leverandører. DSP er således forpligtet til at sikre, at der altid leves op til det mellem DSP og Bygherren aftalte, uanset om arbejdet udføres af DSP eller af andre.

14.4 Bygherren kan til enhver tid kræve indsigt i DSP's projektøkonomi, og DSP skal altid kunne fremvise behørig dokumentation for indkøb, timeopgørelser m.v.

14.5 Parterne aftaler, hvorledes princippet om åbne bøger bedst gennemføres i praksis. Metoden til sikring heraf fastlægges mellem Parterne senest en måned efter Aftalens underskrift.

DSP er forpligtet til at sikre, at DSP's ydelser leveres med bistand fra den relevante, tilbudte medarbejderkategori. Hvis DSP vælger at anvende en dyrere medarbejderkategori end nødvendigt, vederlægges DSP alene for den aftalte kategori.

15. Økonomistyring

15.1 DSP er ansvarlig for, at de fastsatte økonomiske rammer for hvert Projekt ikke overskrides.

15.2 Som en del af økonomistyringen skal DSP månedligt i alle Projektets faser fremsende en status om Projektets stade, samlet økonomi og risici. Status skal fremsendes ved anvendelse Bygherrens "skabelon til projekt- og økonomistatus", der er vedlagt (**bilag 10**). Status fremsendes til Projektgruppen.

16. [Optimering]

16.1 Et grundlæggende formål med det strategiske partnerskab er at skabe et gensidigt tillidsfuldt samarbejdsforum, hvor der løbende arbejdes med optimering og bedst mulig udnyttelse af mulige gentagelseeffekter. DSP er derfor stedse og i alle byggeriets faser forpligtet til at arbejde for at finde løsninger, der er økonomisk hensigtsmæssige, samt forpligtet til at søge allerede valgte løsninger optimeret. Bygherrens omkostninger ved opførelse og renovering af byggeri i København skal løbende over Aftalens løbetid nedbringes mærkbart.

- 16.2 Med det formål og for at understøtte den fælles motivation for optimering gennem hele Projektet låses DSP's Dækningsbidrag og honorar for Intern teknisk rådgivning, når Entreprisensummen fastlægges. Denne fastlåsning vil indebære en kapitalisering af Dækningsbidraget og honoraret for Intern teknisk rådgivning, som dermed vil være indeholdt som et fast beløb i Aftalesedlens trin 3, der ikke ændres, selvom Håndværkerudgifterne optimeres.
- 16.3 Ved forøgelse af Håndværkerudgifterne som følge af uforudsete forhold, der ikke tilfører Bygherren konkret værdi, fastholdes Dækningsbidraget og honoraret for Intern teknisk rådgivning.
- 16.4 Ved forøgelse af Håndværkerudgifterne som følge af Bygherrens udvidelse af det konkrete Projekt, fastsættes Håndværkerudgifterne i overensstemmelse med pkt. 13.8, herunder med tillæg af Dækningsbidrag og Intern teknisk rådgivning.
- 16.5 Ved forøgelse af Håndværkerudgifterne skal der underskrives allonge til Aftalesedlen.

17. Projektændringer

- 17.1 DSP bistår Bygherren med at afklare behov og ønsker i planlægnings- og projekteringsfaserne, med henblik på at kunne prioritere Projektets økonomi, kvalitet og tid, og dermed reducere risikoen for omkostningstunge og tidskrævende ændringer senere i Projektet.
- 17.2 Såfremt der – på trods af Parternes fokus i den tidlige indsats – opstår ændrede forudsætninger, behov og/eller ønsker, der påvirker økonomi, kvalitet og/eller tid, bistår DSP i forbindelse med prissætning, konsekvensanalyse og kommunikation om følgerne af de ændrede forudsætninger, behov og/eller ønsker, således at projektgruppen kan foretage prioriteringerne inden for den til rådighed værende økonomi.

18. [Omprojektering]

- 18.1 Såfremt den økonomiske ramme for Projektet, der fastlægges inden indgåelse af aftaletrin 1, eller priser der aftales på aftaletrin 3, ikke kan overholdes, er DSP forpligtet til uden vederlag at foretage relevant omprojektering med henblik på at sikre overholdelse af den økonomiske ramme og under

hensyntagen til indgåede aftaler med Bygherren, herunder tilrette projekt- og myndighedsforslag, og om nødvendigt justere afholdte udbud eller gennemføre nye udbud.

- 18.2 Hvis DSP kan godtgøre, at den overskridelsen af den økonomiske ramme skyldes forhold, som DSP ikke kunne eller burde have taget højde for, honoreres DSP imidlertid for arbejdet forbundet med omprojekteringen efter medgået tid i henhold til pkt. 12 og 13.

19. [Forsinkelse]

- 19.1 For hvert Projekt er fastsat en dagbodsudløsende afleveringsfrist. Dagbøden er på 2 promille af den for det pågældende Projekt aftalte Entreprise-sum. Dagbøden udløses i tilfælde af overskridelse af den endelige afleveringsfrist i henhold til Aftalesedlens trin 3 for det pågældende Projekt.
- 19.2 Såfremt begge de to på forhånd planlagte følgende Projekter efter det dagbodudløsende Projekt afleveres inden for den for disse Projekter fastsatte endelige afleveringsfrister, tilbagebetales den erlagte dagbod til DSP efter aflevering af det sidste af de to følgende Projekter. Bygherren kan dog modregne eventuelle omkostninger, som Bygherren måtte have haft som følge af den dagbodudløsende forsinkelse.
- 19.3 Hvis det dagbodudløsende Projekt udgør det næstsidste Projekt inden for aftaleperioden, jf. pkt. 6.1, og afleveres det sidste Projekt inden for den for dette Projekt fastsatte ABT 93 afleveringsfrist, tilbagebetales den erlagte dagbod til DSP efter aflevering af det sidste Projektet.
- 19.4 Hvis det dagbodudløsende Projekt udgør det sidste Projekt inden for aftaleperioden, jf. pkt. 6.1, tilbagebetales den erlagte dagbod ikke.
- 19.5 Der tilskrives ikke renter af dagbødsbeløbet, og beløbet indeksreguleres ikke.
- 19.6 Det dagbødsbeløb, der måtte skulle tilbagebetales, kan modregnes i ethvert krav, som Bygherren måtte have mod DSP, herunder for eventuelle omkostninger, som Bygherren måtte have haft som følge af den dagbodudløsende forsinkelse.

20. Sikkerhed og sundhed

- 20.1 DSP er ansvarlig for opfyldelse af gældende arbejdsmiljøregler for sikkerheds- og sundhedskoordinering (**bilag 15**).

21. [Opstart og vedligeholdelse af det strategiske partnerskab]

- 21.1 Inden for rammerne af det gennemførte udbud og denne Aftale tilrettelægger og gennemfører Parterne i fællesskab en proces i forbindelse med opstart af det strategiske partnerskab. Dette sker med henblik på at sikre den nødvendige tilpasning og integration mellem Bygherren og DSP og med henblik på at konkretisere det strategiske partnerskabs organisering, herunder etablere relevante og hensigtsmæssig procedurer, som det strategiske partnerskab skal fungere under. Parterne kan endvidere beslutte at ændre de under pkt. 8 fastlagte procedurer.
- 21.2 Under processen skal parterne afklare, hvorledes det strategiske partnerskab bedst muligt kan organiseres med henblik på at sikre det strategiske partnerskab en god start, ligesom Parterne skal vedtage og gennemføre et fælles uddannelsesforløb for de dele af Parternes organisationer, der skal arbejde indenfor det strategiske partnerskab.
- 21.3 Tilsvarende er Parterne forpligtet til løbende at foretage relevante, hensigtsmæssige og nødvendige ændringer af det strategiske partnerskabs organisering og procedurer med det formål at sikre det strategiske partnerskab det bedst mulige forløb og udvikling. I det omfang der udarbejdes beskrivende bilag, f.eks. organisationsdiagrammer, indgår de som bilag til denne Aftale. Nye bilag, der ikke træder i stedet for eksisterende bilag til Aftalen vedlægges samlet som **bilag 30**.
- 21.4 Det strategiske partnerskabs præstationer skal måles og evalueres, herunder med henblik på at kunne servicere og følge op på det strategiske partnerskabs udvikling, samt kommunikere det strategiske partnerskabs præstationer og udvikling internt og eksternt. På denne baggrund skal DSP arbejde med effektive evalueringsværktøjer gennem hele samarbejdsprocessen, der mindst svarer til det i DSP's tilbud indeholdte.
- 21.5 Umiddelbart efter indgåelse af Aftalen, skal DSP og Bygherren i fællesskab udvikle og med afsæt i DSP's tilbud konkretisere effektive evalueringsværktøjer, der blandt andet skal sikre, at:

- Projekternes økonomi, kvalitet, funktionalitet og tid kan sammenlignes med andre tilsvarende byggeprojekter, med henblik på at synliggøre og dokumentere det strategiske partnerskabs præstationer.
- Kvaliteten af samarbejdet i de enkelte Projekter måles effektivt, herunder med henblik på opfølgning og forbedring af det samarbejdet til gavn for produktiviteten, medarbejdernes trivsel og øvrige interessenternes tilfredshed med det strategiske partnerskab.

22. Generelt om lovgivning

- 22.1 Al arbejde skal udføres i overensstemmelse med gældende lovgivning, herunder bekendtgørelser, vejledninger og cirkulærer, der er udstedt med hjemmel i lov.
- 22.2 DSP er selv ansvarlig for at holde sig opdateret i forhold til love og regler, der omfatter DSP's arbejde, om end Bygherren stiller sin organisation til rådighed for vejledning og sparring.

23. IKT

- 23.1 Bygherren er aktuelt omfattet af lovbekendtgørelse nr. 118 af 6. februar 2013 om anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) i offentligt byggeri. DSP skal for hvert Projekt overholde Bygherrens generelle og projektspecifikke IKT krav, uanset om de følger af offentligretlig regulering eller Bygherrens egen standard (**bilag 28**).

24. CSR, arbejdsklausul og praktikanter

- 24.1 Bygherren lægger særlig vægt på, at Bygherrens gældende CSR politik og Arbejdsklausul efterleves (**bilag 17** og **bilag 26**), ligesom DSP for hvert Projekt skal sikre, at Bygherrens til enhver tid gældende krav om beskæftigelse af praktikanter, herunder lærlinge og ledige, til enhver tid efterleves (aktuelt **bilag 18** og **bilag 19**).
- 24.2 Bygherrens CSR politik, Arbejdsklausulen samt krav om beskæftigelse af praktikanter er genstand for løbende ændringer, som DSP er forpligtet til at indarbejde i sin organisation m.v. Medfører ændringerne imidlertid øgede økonomiske byrder for DSP i forhold til det i bilagene forudsatte,

kompeniserer Bygherren DSP herfor på baggrund af dokumenterede omkostninger.

25. [Ansvar]

25.1 DSP's ydelser på aftaletrin 0, 1 og 2, jf. pkt. 12, leveres som rådgivningsydelser omfattet af ABR 89, jf. **bilag 3**.

25.2 DSP's ydelser på aftaletrin 3 leveres som totalentrepriseydelser omfattet af ABT 93 med tilføjelser og fravigelser, jf. **bilag 4**.

25.3 Når et Projekt overgår fra aftaletrin 2 til 3, overtager DSP således det samlede ansvar for Projektet på totalentreprisevilkår. Overgangen til ABT 93 medfører ikke, at Bygherren giver afkald på deltagelse i arbejdet med afbalancering af Projektets økonomi, kvalitet og tid, ligesom det ikke ændrer Parternes samarbejdsforpligtelser og målsætninger i øvrigt for det strategiske partnerskab, herunder navnlig DSP's forpligtelse til løbende at optimere Projekterne på alle aftaletrin.

25.4 DSP's ansvar i henhold til ABR 89 henholdsvis ABT 93 med tilføjelser og fravigelser påvirkes ikke af, hvilken person eller kompetence der konkret udfører arbejdet for DSP. Ansvaret påvirkes heller ikke af, om Projektet måtte ophøre, før det er gennemført.

25.5 I det omfang DSP er organiseret i et konsortium eller lignende, hæfter alle konsortiedeltagere solidarisk overfor Bygherren.

25.6 Forpligtende Underleverandører hæfter ikke direkte overfor Bygherren.

26. Misligholdelse og ophør

26.1 Parterne kan hver især opsiges denne Aftale med tre måneders varsel til udgangen af en måned.

26.2 Herudover kan hver Part ophæve Aftalen, såfremt den anden Part væsentligt misligholder Aftalen. Som eksempel på væsentlig misligholdelse er manglende sikkerhedsstillelse og manglende efterlevelse af Bygherrens gældende CSR politik og Arbejdsklausul.

- 26.3 Udløber, opsiges eller ophæves Aftalen, forbliver den dog i kraft for så vidt angår de Aftalesedler, der allerede er indgået i Aftalens løbetid, forudsat at de ikke er bragt særskilt til ophør. Desuden kan der dog i en opsigelsesperiode indgås nye Aftalesedler for andre Projekter.
- 26.4 Såfremt DSP træder i betalingsstandsning, åbner forhandling om tvangsakkord eller erklæres konkurs, betragtes det som væsentlig misligholdelse af Aftalen.
- 26.5 Økonomiske mellemværender afgøres på baggrund af indholdet af Aftalen, præciseret af aftaler indgået på aftaletrin 1,2 og 3.

27. Pålagt ophør

- 27.1 Pålægges Bygherren af en domstol eller kompetent offentlig myndighed (herunder Klagenævnet for Udbud) at bringe Aftalen, inklusiv Aftalesedler, helt eller delvist til ophør, er Bygherren berettiget hertil med rimeligt varsel. I det tilfælde har DSP krav på en erstatning svarende til negativ kontraktinteresse og rimeligt vederlag for sin ophørsbistand. Derudover har DSP intet krav mod Bygherren.

28. Rettigheder til projektmateriale

- 28.1 For samtlige Projekter er Bygherren berettiget til diskretionært at anvende, genanvende og ændre det projektmateriale, inklusiv tegninger, beskrivelser, bygningsmodeller mv., som er udarbejdet af DSP. Endvidere kan Bygherren anvende udarbejdede Projekter i brochurer, avisartikler, markedsføring og lignende. På Bygherrens skriftlige anmodning er DSP forpligtet til at udlevere projektmateriale i elektronisk form til Bygherren, idet DSP samtidig har pligt til at slutafregne de pågældende Projekter og ret til at modtage betaling herfor.

29. [Forsikring]

- 29.1 For hvert projekt skal DSP sikre, at der er tegnet relevante forsikringer. DSP skal til enhver tid på forlangende kunne dokumentere, at forsikringerne er i kraft.

29.2 Bygherren tegner entreprise- og brandforsikring i overensstemmelse med de til enhver tid gældende forsikringsvilkår for Københavns Kommunes bygge- og anlægsarbejder (**bilag 24** og **bilag 25**).

30. [Sikkerhedsstillelse]

30.1 Sikkerhedsstillelse sker efter reglerne i ABT 93 med tilføjelser og fravigelser, § 6 senest 8 arbejdsdage efter underskrift på Aftaleseddel, aftaletrin 3, for hvert Projekt. Garantien skal udstedes ordret i overensstemmelse med paradigme for garantistillelse (**bilag 23**). Såfremt garantien for et Projekt ikke stilles i overensstemmelse med Bygherrens paradigme, kan Bygherren ophæve Aftalen.

30.2 Ved aflevering foretages nedskrivning af garantien efter reglerne i ABT 93 med tilføjelser og fravigelser. Ved nedskrivning skal **bilag 23** ordret anvendes.

31. Konkurs

31.1 Hvis et konsortiemedlem/interessent i DSP eller en Forpligtende Underleverandør standser sine betalinger, indleder forhandlinger om akkord, anmoder om rekonstruktion, træder i likvidation eller går konkurs, er DSP berettiget til at udskifte konsortiemedlemmet/interessenten med et nyt konsortiemedlem/interessent med samme kvalifikationer som det udtrædende konsortiemedlem/interessent og på baggrund af Bygherrens forudgående godkendelse. Udskiftningen skal ske med respekt af konkurslovens regler.

32. [Tvister]

32.1 Aftalen er underlagt og skal fortolkes i henhold til dansk ret.

32.2 Enhver uenighed om forståelsen af Aftalen, dertil hørende supplerende aftaledokumenter og bilag skal søges afklaret ved dialog mellem de personer, hvor uenigheden er opstået.

32.3 Følgende konfliktløsningstrappe anvendes:

1. niveau – Uenigheden søges afklaret mellem Parternes projektledere snarest muligt og inden for 5 arbejdsdage.
2. niveau – Uenigheden forelægges den SP operationelle ledelsesgruppe, der søger uenigheden afklaret inden for yderligere 5 arbejdsdage.
3. niveau – Uenigheden forelægges konfliktforum, der er nedsat af den SP operationelle ledelse, om som søger uenigheden afklaret inden for yderligere 10 arbejdsdage, jf. pkt. 32.7.
4. niveau – Uenigheden forelægges SP Styregruppen, der søger uenigheden afklaret indenfor yderligere 10 arbejdsdage.
5. niveau – Uenigheden forelægges en opmand, der søger uenigheden afklaret indenfor 30 arbejdsdage, jf. pkt. 32.9 - 32.16.
6. niveau - Kan uenigheden ikke afklares, kan hver af Parterne begære sagen afgjort ved Voldgiftsnævnet Byggeri og Anlæg.

32.4 Konfliktforum

32.5 Parterne er enige om, at der skal oprettes et særligt konfliktforum under den SP Operationelle ledelse. Konfliktforummet skal herefter behandle de af Parternes uenigheder, der ikke er blevet løst mellem Parterne på første eller andet niveau indenfor maksimalt 10 arbejdsdage.

32.6 Det konkrete Projekt, hvori der opstår uenighed, må ikke standses, mens konfliktløsningen i henhold til pkt. 32.3, nummer 1. - 5. står på, medmindre helt særlige omstændigheder taler herfor.

32.7 Konfliktforummet består af en repræsentant for hver Part. Partsrepræsentanten er udpeget af den SP operationelle ledelse og skal have beføjelser til at træffe bindende beslutninger på vegne af pågældende Part.

32.8 Senest 10 arbejdsdage efter, at en konflikt er henvist til behandling i Konfliktforum, træffer dets medlemmer i enighed beslutning om, hvorledes den pågældende konflikt bedst løses.

Medlemmerne kan f. eks. beslutte:

- en endelig løsning af konflikten, eller
- at en eller begge Parter skal fremskaffe yderligere dokumentation for Partens synspunkt eller udarbejde supplerende redegørelser for det juridiske grundlag, der begrundet Partens synspunkt,

32.9 Opmand

- 32.10 Ved indgåelse af Aftalen træffer Parterne i fællesskab beslutning om en uvildig Part, der skal fungere som opmand. Beslutningen om valg af opmand skal være truffet senest 8 uger efter, at Parterne har skrevet under på Aftalen.
- 32.11 Udvikler en uenighed mellem Parterne sig til en konflikt, dvs. at uenigheden ikke har kunnet løses på første, andet, tredje eller fjerde niveau i det strategiske partnerskab inden for de i fællesskab definerede frister, kan hver Part forlange, eller Parterne i fællesskab beslutte, at konflikten forelægges den uvildige opmand i overensstemmelse med reglerne i nærværende bestemmelse.
- 32.12 Procedure
- 32.13 Til brug for opmandens vurdering udarbejder Parterne hver deres beskrivelse af konflikten, herunder en nøje angivelse af, hvilke forhold opmanden anmodes om at vurdere. Den enkelte Part fremlægger de dokumenter og oplysninger, den enkelte Part anser for nødvendige i sagen.
- 32.14 Parterne træffer i fællesskab beslutning om, hvorledes konflikten skal forelægges for opmanden, og hvorvidt Parterne skal udarbejde skriftlige eller mundtlige indlæg for opmanden. Såfremt Parterne ikke kan blive enige om, hvorledes konflikten skal forelægges opmanden, træffer opmanden beslutning om, hvorledes konflikten forelægges opmanden samt fastsætte frister for eventuelle skriftlige indlæg, fremsendelse af dokumenter m.v.
- 32.15 Opmandens vurdering skal foreligge senest 30 arbejdsdage efter, at en Part har anmodet om, at en konflikt forelægges opmanden. Vedrører konflikten helt ekstraordinært komplicerede forhold, kan opmanden dog beslutte, at fristen forlænges til 45 arbejdsdage.
- 32.16 Opmandens beslutning skal efterleves, indtil voldgiftsrettens kendelse foreligger eller Parterne indgår forlig om spørgsmålet. Såfremt der ikke inden for 30 arbejdsdage er anlagt voldgiftssag ved Voldgiftsnævnet Byggeri og Anlæg vedrørende indholdet af opmandens beslutning, anses den for bindende og endelig for Parterne.
- 32.17 Voldgiftssagen behandles i henhold til ABR 89 henholdsvis ABT 93 med tilføjelser og fravigelser, § 47.

- 32.18 Opmandens vurdering kan fremlægges under den efterfølgende voldgiftssag, men kan ikke sidestilles med syn og skøn.
- 32.19 Beslutter Parterne i fællesskab at forelægge en konflikt for en opmand, deles omkostningerne til opmanden ligeligt mellem Parterne. Forelægges en konflikt alene opmanden på grund af den ene Parts begæring, afholdes omkostningerne til opmanden af den pågældende Part. Parterne kan ikke kræve omkostninger til sagkyndig eller juridisk bistand i forbindelse med konfliktens forelæggelse for opmanden erstattet af hinanden. Opmanden kan heller ikke træffe beslutning om sagsomkostninger eller renter.
- 32.20 Såfremt opmandens beslutning medfører, at den ene Part skal udbetale et givent beløb til en anden Part, skal den pågældende Part stille sikkerhed for beløbet med tillæg af et af opmanden fastsat beløb til dækning af renter og sagsomkostninger under en senere voldgiftssag. Sikkerheden skal stilles i form af en garanti på ABT 93 med tilføjelser og fravigelser, § 6 vilkår. Beløbet frigives til den rette Part, når der foreligger et forlig eller en endelig voldgiftskendelse.
- 32.21 Opmanden fungerer også som en sagkyndig i henhold til reglerne i ABT 93 med tilføjelser og fravigelser, § 46, hvis der skal træffes afgørelse om berettigelsen af et krav om udbetaling under garantien, jf. ABT 93 med tilføjelser og fravigelser, § 6, medmindre garanten kræver, at der skal udpeges en sagkyndig efter ABT 93 § 46. Såfremt Parterne er uenige om, hvorvidt den stillede sikkerhed skal frigives, træffer opmanden/den sagkyndige beslutning om, hvorvidt der skal ske udbetaling af den stillede sikkerhed.
- 32.22 Hvis voldgiftsretten måtte komme frem til, at en af Parterne har en betalingsforpligtelse over for den anden Part, er den tabende Part forpligtet til at erstatte den pågældende Parts garantiprovision til bank eller garantiselskab for opretholdelse af garantien frem til, at der foreligger en endelig voldgiftskendelse.]

33. Bilag

- A. Rammeaftale med bilag
- B. Tilbudsliste
- C. eESPD-fil
- D. Skabelon til konsortieerklæring

- E. Skabelon til støtteerklæring
- F. Case-partnerskabsaftale A-BUF
- G. Case-partnerskabsaftale B-FF6
- H. Oversigt over dokumentationskrav-egnethed og udvælgelse
 - 1. DSP's endelige og bindende tilbud af [xx]
 - 2. Opgavebeskrivelse
 - 3. ABR 89
 - 4. ABT 93 med Bygherrens tilføjelser og fravigelser
 - 5. Samlet bilag om KK og ByK
 - 5a. Organisationsdiagram Københavns Kommune – Økonomiforvaltningen
 - 5b. Organisationsdiagram Byggeri København
 - 5c. Det politiske årshjul
 - 5d. Partnerskabsaftale om byggeprojekter bestillere om byggerier og Byggeri København
 - 5e. Partnerskabsaftale mellem Københavns Ejendomme og Byggeri København
 - 5f. Bygherres fasemodel
 - 6. Projektproces i SP
 - 7. Økonomimodel – illustration
 - 8. Aftaleseddel
 - 9. Ydelsesbeskrivelse for rådgivningsydelser
 - 10. Skabelon til projekt- og økonomistatus ("bilag G")
 - 11. Miljø i Byggeri og Anlæg 2016 (MBA)
 - 12. Bæredygtighedsværktøj
 - 13. Vejledning til bæredygtighedsværktøj
 - 14. Skema til vurdering af energibesparelser - (SVEN skema)
 - 15. Vejledning til skabelon til Plan for sikkerhed og sundhed
 - 16. Skabelon til Plan for sikkerhed og sundhed
 - 17. Københavns Kommunes Arbejdsklausul
 - 18. Kontraktklausul for beskæftigelse af praktikanter
 - 19. Kontraktklausul for beskæftigelse af ledige
 - 20. Vejledning i kontraktklausuler til rådgivere - praktikanter og ledige
 - 21. Samlet bilag om Byg til Drift (BtD)
 - 21a. Aftale om byg til drift for totalentreprise
 - 21b. BtD samlet resourceskema for mødedeltagere ved totalentreprise
 - 21c. Fra byg til drift processen version 2.0
 - 22. DSP's forsikringspolice
 - 23. Paradigme for garantistillelse efter ABT 93
 - 24. Bygherrens årsentrepriseforsikringer – oversigt

- 25. Bygherrens årsentrepriseforsikringer – policer
- 26. Kontraktbilag om leverandørens samfundsansvar (CSR) af november 2013
- 27. Vejledning til leverandører - praktikanter og ledige
- 28. IKT-aftale
- 29. Fakturering

34. Underskrift

Som **Bygherre:**

Som **Den Strategiske Partner:**

København, den _____ 201_

[Sted], den _____ 201_

For Byggeri København:

For [xxx]:

Xxx

xxx

xxx

xxx